ARAŞTIRMA

KAMUDA ÇALIŞAN HEKİMLERE TABİP ODALARINCA DİSİPLİN CEZASI VERİLMESİ SORUNU

The Problem of Disciplinary Punishment by Medical Chambers to Public Servant Doctors

B. İzzet TAŞCI*

Geliş Tarihi: 08.03.2022 | Yayına Kabul Tarihi: 05.06.2022

Öz

Danıştay, uzun yıllardır istikrarlı bir biçimde dile getirdiği "Kamu kesiminde görev yapan hekimlere Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından disiplin cezası verilemeyeceği" şeklindeki görüşünü, son yıllarda değiştirmiştir. Kamuda çalışan hekimlere; hem kendi disiplin amirleri tarafından, hem de Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından disiplin cezası verilebilmesi "mükerrerlik açısından" tereddütlere yol açmaktadır. Evrensel bir hukuk ilkesi olan, aynı fiilden dolayı mükerrer cezalandırılmama "ne bis in idem" ilkesinin ihlal edildiği gerekçesiyle bu durum tartışma konusu olmaktadır.

Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği'nin 5. maddesinde "geçici olarak meslekten alıkoyma" yaptırımı, müstakil bir disiplin cezası olarak öngörülmüşken, kamuda çalışan hekimler için 663 sayılı KHK'nın 23/6-e maddesine göre "meslekten geçici veya sürekli men" yaptırımı bir disiplin cezası olarak öngörülmeyip, ayrı bir idari yaptırım olarak düzenlenmiştir.

Çalışmamızda konuyla ilgili mahkeme kararlarına da atıfta bulunularak, Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından hangi kapsam-

Abstract

In recent years, the Council of State has changed its view that "Physicians working in the public sector cannot be disciplined by the Medical Chambers", which has been consistently expressed for many years. The fact that physicians working in the public sector can be disciplined both by their own disciplinary superiors and by the Medical Chambers causes hesitations in terms of "duplicity". This situation is a matter of discussion on the grounds that the principle of not being punished repeatedly "ne bis in idem" for the same act, which is a universal legal principle, is violated.

While the "temporary dismissal from profession" sanction is stipulated as an independent disciplinary punishment in the 5th article of the Turkish Medical Association's Disciplinary Regulation, the "temporary or permanent disqualification from the profession" sanction according to Article 23/6-e of the Decree No. 663 for physicians working in the public sector. It is not envisaged as a disciplinary penalty, but is regulated as a separate administrative sanction.

In our study, references are made to court decisions on the subject. It has been discussed to what extent physicians working in the public sector can

* Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı Başmüfettişi, bizzettasci@yahoo.com, ORCID 0000-0001-6469-1056

da kamuda çalışan hekimlere disiplin cezası verilebileceği, bu hususun "ne bis in idem" ilkesini ihlal edip etmediği, kamuda çalışan hekimlerin "kamusal görevlerinden" kaynaklanan fiilleri ihlal etmeleri durumunda alacakları disiplin cezaları ile "mesleki etik ilkeleri" ihlal etmelerinden dolayı Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından kendilerine verilebilecek disiplin cezalarının nitelik farklılıkları ve bu konuda ortaya çıkan sıkıntılar ile çözüm önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tabip Odaları, Disiplin cezası, Meslekten men, Ne bis in idem

be punished by the Honour Board of the Turkish Medical Chambers and the Turkish Medical Association. It has been evaluated whether this issue violates the "ne bis in idem" principle and disciplinary penalties to be taken by physicians working in the public sector in case of violating acts arising from their "public duties". Differences in the nature of the of the disciplinary punishments that can be given to them by the Medical Chambers and the Honour Board of the Turkish Medical Association due to the violation of the "professional ethical principles" by the public physicians, have been emphasized. The problems that have arisen in this regard and the solution suggestions are given.

Keywords: Medical chambers, Disciplinary action, Dismissal from profession, Ne bis in idem

GİRİŞ

5013 sayılı Kanunla onaylanarak 09.12.2003 tarihli, 25311 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanıp iç hukukumuzun bir parçası haline getirilen Avrupa Biyotıp Sözleşmesi'nin "Meslek Kurallarına Uyma" başlığı altındaki 4. maddesi gereği herhangi bir tıbbî girişimin; *"mesleki yükümlülükler ve standartlara uygun olarak"* icra edilmesi gerekir.

Sağlık hizmeti sunumunun sınırları "bilimsel standartlara göre" çizilmiştir. Hangi tıbbî müdahalede, hangi istenmeyen sonucun ortaya çıkabileceği ve istenmeyen sonuç ortaya çıktığında da tıbben yapılması gereken eylemler, mevcut bilimsel veriler, tıbbî literatür ve meri mevzuat çerçevesinde değerlendirilir (Öget, 2020:21-24, 30-36; Yılmaz, 2019:17).

Anayasa Mahkemesi'nin 04.04.1991 tarihli, E.1990/12, K.1991/7 sayılı bir kararında da vurgulandığı üzere; disiplin suç ve cezaları, Anayasa'nın 38. maddesi kapsamında değerlendirilir ve bu kapsamda disiplin suç ve cezalarının "kanun" niteliğini taşıyan düzenlemelerle ihdas edilmesi gerekir (Anayasa Mahkemesi, 1991).

Kamuda çalışan hekimlerin yürürlükteki mevzuata aykırı davranışlarının; cezaî, idarî ve malî sonuçları bulunur. Disiplin cezaları, kamu hizmetinin mevzuatla belirlenmiş sınırları içinde gereği gibi yürütülmesi için "önceden belirlenen kurallara aykırı davranışlar sergileyen" kamu çalışanlarına uygulanır.

Her disiplin cezası bir idari yaptırımdır. Anayasa Mahkemesi 23.10.1996 tarihli, E.1996/48, K.1996/41 sayılı bir kararında idari yaptırımı, *"… idarenin bir yargı kararına gerek olmaksızın yasaların açıkça verdiği bir yetkiye dayanarak İdare Hukukuna özgü yöntemlerle, doğrudan doğruya bir işlemle uyguladığı yaptırımlarla, verdiği cezalara idari yaptırım denilmektedir."* şeklinde tanımlamıştır (Anayasa Mahkemesi, 1996).

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 11.03.2010 tarihli, E.2006/2042, K.2010/448 sayılı kararında da altı çizildiği üzere idari kararların ve yaptırımların "yasaların yetkili kıldığı organ, makam ve kamu görevlileri" tarafından alınması ve uygulanması zorunludur (Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 2010).

Bu kapsamda; kamuda çalışan hekimlerin "konusu disiplin suçu oluşturan eylemlerinde", ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kendi disiplin yönetmeliklerinde yazan disiplin hükümlerinin, kendi disiplin amirleri veya kurulları tarafından ilgili hekimlere tatbik edilmesi genel uygulamadır. Ancak; zaman zaman kamuda çalışan hekimlere kendi kurumlarınca verilen disiplin cezalarının yanı sıra, Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından da meslekî disiplin cezalarının tatbik edildiği görülmektedir.

Bu makalemizde; konunun yasal boyutu üzerinde durulacak ve fiilî uygulamalar dikkate alınarak konuyla ilgili sıkıntılara değinilecektir.

1. DİSİPLİN CEZALARI VE DİSİPLİN SORUŞTURMASININ AMACI

Danıştay 12. Dairesi, 23.03.2011 tarihli, E.2008/857, K.2011/1319 sayılı kararında disiplin cezalarını " *kamu hizmetinin gereği gibi yürütülmesi bakımından kamu görevlilerinin mevzuat uyarınca yerine getirmek zorunda oldukları ödev ve sorumlulukları ifa etmemeleri veya mevzuatta yasaklanan fiillerde bulunmaları durumunda uygulanan yaptırımlar"* olarak tanımlamıştır (Danıştay 12. Dairesi, 2011).

Disiplin cezaları vasıtasıyla; kurumların çalışma düzeninin sağlanması amaçlanır. Devletin onur ve saygınlığının korunması veya kamu hizmetlerinin etkin ve verimli sunulması amacıyla da ilgili personele disiplin cezaları verilebilir (Boz, 2017: 17).

Disiplin cezalarının ihdas edilmesindeki bir diğer amaç, memurların görevlerine bağlılığını sağlamak ve kamu hizmetinin en iyi düzeyde yürütülmesini temin etmektir (Pınar ve Çalışkan, 2013: 20).

Danıştay 10. Dairesi 05.04.1988 tarihli, E.1987/487, K.1988/576 sayılı bir kararında kamu görevlilerine verilen disiplin cezalarının asıl amacının; devlet memurlarının itibar ve güven duygusunu sarsıcı hareketlerden kaçınmalarını sağlamak, olduğunu vurgulamıştır (Danıştay 10. Dairesi, 1988).

Disiplin cezaları; müstakil yasalarla kurulmuş meslek örgütlerinin kendi meslek mensuplarına da "meslek disiplinini sağlamak" amacıyla verilir.

Türk Tabipleri Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği gibi meslek örgüleri, temsil ettikleri meslek mensuplarına "disiplin cezası verme yetkilerini" kendi kuruluş kanunlarından almaktadırlar.

Kamu görevlilerinin görevlerini yapmamaları, sorumluluklarını yerine getirmemeleri, gerektiğinde yetkilerini usulüne uygun olarak kullanmamaları veya görevlerini yerine getirirlerken yetkilerini aşmaları durumunda "yasal olarak öngörülen disiplin cezalarıyla" tecziye edilmeleri doğaldır.

Disiplin cezalarının dayanağı olan fiillerin, objektif bir şekilde müstakil bir soruşturma raporuyla ortaya konulması gerekir. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 29.11.2007 tarihli, E.2004/611, K.2007/2412 sayılı kararında bu gerekliliğe riayet edilmemesini eleştirmiştir (Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 2007a).

Bu doğrultuda; Danıştay 12. Dairesi'nin 02.02.2016 tarihli, E.2012/9082, K.2016/408 sayılı kararında da üzerinde durulduğu üzere; disiplin kurallarının ihlal edilip edilmediği, usulüne uygun olarak yaptırılacak bir disiplin soruşturması neticesinde, "her türlü şüpheden uzak bir şekilde delilleriyle birlikte" ortaya konulmalıdır (Danıştay 12. Dairesi, 2016).

Soruşturma yapılmadan ve memurun usulüne uygun olarak savunması alınmadan memura ceza verilmemesi, soruşturma esnasında üçüncü kişilere karşı gizliliğe riayet edilmesi, soruşturma sonucu verilecek disiplin cezasının hedeflenen amaca uygun ve disiplin cezasına konu olan fiille orantılı olması, ceza önerilerinin gerekçeli olması, ceza tebliğinde kişilere yasal haklarının hatırlatılarak iti-

raz yollarının gösterilmesi, disiplin hukuku bağlamında kabul gören "genel usul" ilkelerindendir (Zor, 2021: 331-337).

Danıştay 12. Dairesi'nin 18.11.2005 tarihli, E.2002/2424, K.2005/4113 sayılı kararında da vurgulandığı üzere soruşturmacı atanmadan ve yöntemine uygun bir soruşturma yürütülmeden ilgili kamu görevlilerine disiplin cezası verilemez (Danıştay 12. Dairesi, 2005).

Mevzuatta öngörülen şekilde ilgili kamu görevlisi hakkında soruşturma yapıldıktan ve ilgili kamu görevlisinin savunması alındıktan sonra, yine ilgili mevzuatta belirlenen merciler tarafından, hakkında soruşturma yürütülen kamu görevlilerine soruşturmaya konu olan fiillerine uygun disiplin cezaları tatbik edilir (Sağlık Bakanlığı, 2015: 427-498).

Disiplin hukukunda çoğu uygulama, idari yargı kararlarıyla şekillenmektedir. Bu husus, Danıştay 12. Dairesi tarafından verilen 23.03.2011 tarihli, E.2008/857, K.2011/1319 sayılı kararda *"…Disiplin soruşturmalarının yapılmasında izlenecek yöntem, ceza verilecek fiiller ve ceza vermeye yetkili makam ve kurallar pozitif olarak mevzuatla belirlenmekte, doktrin ve yargısal içtihatlarla da konu ile ilgili disiplin hukuku ilkeleri oluşturulmaktadır."* şeklinde ifade edilmiştir (Danıştay 12. Dairesi, 2011).

2. KAMUDA FARKLI STATÜLERDE ÇALIŞAN HEKİMLERE STATÜLERİNE GÖRE FARKLI DİSİPLİN CEZALARININ TATBİK EDİLMESİ

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 124/2. maddesinde *"Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre"* anılan Kanun'un 125. maddesinde sıralanan disiplin cezalarından birisinin verileceği belirtilmiştir.

Kamu kurumlarında farklı statülerde çalışan hekimlere, tabi oldukları mevzuata göre farklı disiplin cezaları uygulanmaktadır. Örneğin; Sağlık Bakanlığında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/A maddesine tabi, statüsü "kad-

rolu devlet memuru" olan hekimlere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesindeki disiplin hükümleri uygulanırken, Sağlık Bakanlığında 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu'na göre sözleşmeli olarak çalışan aile hekimlerine Aile Hekimliği Ödeme ve Sözleşme Yönetmeliği'nde yer alan disiplin hükümleri uygulanır. Aynı şekilde; 4924 sayılı Kanuna göre sözleşmeli statüde çalışan hekimlere 4924 sayılı Kanun'un 9/2. maddesi gereği Devlet Memurları Kanunu'nda yer alan disiplin hükümleri uygulanır. 663 sayılı KHK'nın 42. maddesi kapsamında kendileriyle sözleşme akdedilen idareci pozisyonundaki sözleşmeli hekimlere Hizmet Sözleşmelerinin ekinde yer alan cetveldeki disiplin hükümleri uygulanır. Sağlık Bakanlığına Ait Kurum ve Kuruluşlar ile Devlet Üniversitelerinin İlgili Birimlerinin Birlikte Kullanımı ile İşbirliği Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 14. maddesi çerçevesinde Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerde görev yapmakla birlikte kadroları YÖK'e bağlı Üniversitelerde olan öğretim üyelerine, kadrolarının bulunduğu Üniversitelerin disiplin yönetmeliklerindeki hükümler çerçevesinde kendi disiplin amirleri veya kurulları tarafından gereken disiplin cezaları tatbik edilir.

Konusu disiplin suçu oluşturan tıbbî hatalar, meydana geliş biçimlerine göre Türk Ceza Kanunu veya ceza normu içeren diğer kanunlar çerçevesinde bir suç teşkil edebileceği gibi, müstakilen bir tazminat davasının konusu da olabilirler.

Konunun muhatapları bazen aynı hatalı davranış nedeniyle, aynı anda bir hukuk davasının yanı sıra, bir ceza davasıyla ve ayrıca disiplin soruşturmasıyla da karşı karşıya kalabilirler. Bir başka deyişle hekimlerin malpraktis konusundaki tek bir fiilinin, aynı anda idarî, malî, cezaî ve meslekî sorumlulukların hepsini birden gündeme getirmesi mümkündür (Ersoy, 2004: 168).

3. ÖZEL SEKTÖRDE İSTİHDAM EDİLEN HEKİMLERİN DİSİPLİN İŞLEMLERİ

Özel sektör hastanelerinde İş Kanunu'na tabi olarak çalışan hekimlere, kendi işverenleriyle İş Kanunu hükümleri çerçevesinde akdettikleri sözleşmeler gereği tatbik edilen disiplin cezaları haricinde, özel sektör hastanelerinde çalışan hekimlere ve serbest çalışan hekimlere 28.04.2004 tarihli, 25446 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği'ne göre Tabip

Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından da ayrıca "mesleki kural ihlalleri" nedeniyle disiplin cezaları verilmektedir.

Anılan yönetmelik gereğince ilgili hekimlere verilen disiplin cezaları *"Uyarma, Para Cezası, Geçici Olarak Meslekten Alıkoyma Cezası, Oda Bölgesinde Çalışmanın Yasaklanması"*dır.

Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından, özel sektörde çalışan hekimlere verilen söz konusu disiplin cezalarına itiraz süreçleri tamamlandıktan sonra, ilgili hekimler tarafından idari mahkemeler nezdinde bu kararlar aleyhine iptal davası açılabilir.

Mesleki ve deontolojik açıdan hekimler hakkında yürütülecek disiplin soruşturmalarına ilişkin olarak, Türk Tabipleri Birliği Merkezi veya Tabip Odaları tarafından çıkarılan kılavuzlar ve konuyla ilgili olarak yapılan yayınlar, uygulayıcılara yol gösterici niteliktedir (Muğla Tabip Odası, 2013: 1-82; Ersoy ve Güler, 2006: 1-29).

4. TABİP ODALARININ KAMUDA ÇALIŞAN HEKİMLERE DİSİPLİN CEZASI VERMESİ

Anayasanın 135. maddesinde kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile üst kuruluşlarının; "belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla" kanunla kurulan kamu tüzel kişilikleri olduğu ifade olunmuş, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde aslî ve sürekli görevlerde çalışanların söz konusu meslek kuruluşlarına girme mecburiyetinin aranmayacağı da ayrıca belirtilmiştir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, Anayasanın 135. maddesi gereği; mensuplarının meslek disiplinini ve ahlakını korumakla görevli kılınmalarından dolayı, kendi meslek mensuplarının "meslek düzenine aykırı davranışlarına" disiplin cezası vermeye yetkilidirler.

Anayasamıza göre meslek kuruluşları kanunla tanınan bazı istisnalar dışında zorunlu üyelik esasına dayalı olarak üye kaydederler. Amaçları dışında faaliyet gösteremezler ve özerk bütçeye sahiptirler (Günday, 2015: 565-568).

Anayasa'nın 135. maddesine istinaden 6023 sayılı Kanunla kurulan Türk Tabipleri Birliği, "kamu kurumu niteliğinde" bir meslek kuruluşudur.

6023 sayılı Kanun çerçevesinde; Türk Tabipleri Birliği, mevzuatın kendisine yüklediği yükümlülükleri yerine getirmeyen hekimler ile tıbbi deontoloji ve hekimlik meslek etiği kurallarına aykırı davranan hekimler hakkında soruşturma açmaya ve disiplin cezası vermeye yetkilidir. Türk Tabipleri Birliği; "Tabip Odaları, Merkez Konseyi, Yüksek Onur Kurulu (Yüksek Haysiyet Divanı) ve Büyük Kongre"den oluşur.

Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu ve Tabip Odaları Onur Kurulları disiplin açısından yaptıkları çalışmalarla mesleki deontolojiyi korumayı ve geliştirmeyi hedeflemektedirler (Odabaşı, 2018: 55).

4.1. Tabip Odalarının Kamuda Çalışan Hekimler Hakkında Disiplin Cezası Verebilmelerinin Yasal Dayanakları

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 26.10.2020 tarihli, E.2019/1679, K.2020/178 sayılı emsal kararında da belirtildiği üzere; 6023 sayılı Kanunla belirlenen Türk Tabipleri Birliği'nin amaç ve görevleri birlikte değerlendirildiğinde; Türk Tabipleri Birliği'nin; sadece meslek mensuplarına yönelik, "mesleki deontolojiyi ilgilendiren" hususlarda düzenleme yapma yetkisi bulunmaktadır (Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 2020).

Anayasa'nın 135. maddesinde; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının "meslek disiplini ve ahlakını korumak" maksadıyla kurulduğu ve kamu tüzel kişisi oldukları vurgulanmış, ancak kamu kurumlarında çalışan meslek mensuplarının, kamu kurumu niteliğindeki "meslek kuruluşlarına girme mecburiyetlerinin olmadığı" da özellikle belirtilmiştir.

Türk Tabipleri Birliği tarafından yayımlanan "Disiplin Soruşturması ve Kovuşturmasında Yöntem" isimli kitapçıkta; "*Tabip odalarının, diğer tabiplerin yanı sıra, yalnızca kamu görevi yürüten kişiler hakkında da disiplin kovuşturması yapmaya yetkili olduklarını ayrıca ve açıkça belirtmekte yarar görüyoruz.*" denilmek suretiyle, Tabip Odalarının kamuda çalışan hekimlere yönelik disiplin soruştur-

ması yapma ve disiplin cezası verme yetkililerinin bulunduğu vurgulanmaktadır (Ersoy ve Güler, 2006: 7).

6023 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde kamuda çalışan hekimlerin Türk Tabipleri Birliğine bağlı Tabip Odalarına üye olma zorunlulukları yoktur. Anılan Kanun'un 49. maddesinde de aynen; "Memur olsun, serbest olsun Yüksek Haysiyet Divanı kararıyla geçici olarak sanat icrasından menedilen azalar, hiçbir suretle sanatlarını icra edemeyecekleri gibi hasta kabul ettikleri yerler de kapatılır. Bu karar ilgililerce bilinmek üzere Sağlık ve Sosyal Yardım Vekaletince münasip görülecek yollarla ilan olunur ve tatbiki sağlanır. Sanat icrasından meni müddetince memur azaların memuriyetleri ile ilgili vazifelerine halel gelmez." hükmü yer almıştır.

Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği'ne göre anılan yönetmelikte belirtilen deontolojik ilkelerin ihlal edilmesi durumunda "*Uyarma, Para Cezası, Geçici Olarak Meslekten Alıkoyma Cezası, Oda Bölgesinde Çalışmanın Yasaklanması*" şeklinde tanımlanan disiplin cezalarından herhangi birisi, kamuda veya özel sektörde çalıştığına bakılmaksızın, ilgili hekimlere verilebilmektedir.

Kamuda çalışan avukatlara da tıpkı kamuda çalışan hekimlere olduğu gibi, eğer mesleki etik ilkeler yönünden disiplin cezasıyla cezalandırılmalarını gerektiren bir fiil işledikleri tespit edilirse, hem 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde kendi disiplin amirleri veya kurulları tarafından, hem de kayıtlı oldukları Barolar tarafından muhtelif disiplin cezalarının verildiği görülmektedir (Yılmaz, 2008: 733-751; Dalkılıç, 2016: 305-322).

Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği'nin 28. maddesi gereği; Tabip Odaları tarafından hekimlere verilen disiplin cezalarına süresi içinde ilgili hekim tarafından itiraz edilmezse "uyarma ve para" cezaları kesinleşmektedir. Geçici olarak meslekten alıkoyma cezası ile oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması cezaları ise Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu tarafından resen incelenmekte ve "Onama kararı" sonrası söz konusu disiplin cezaları kesinleşmektedir.

Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği'nin 8. maddesi çerçevesinde "geçici olarak meslekten alıkoyma" ve "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" kararları, kesinleştikten sonra uygulanmak üzere Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi tarafından Sağlık Bakanlığına gönderilmektedir.

Tabip Odaları, malpraktis (tıbbî kötü uygulama) konusunda da hekimlere disiplin cezası vermektedir. Bu uygulama bir cezadan daha ziyade "tıbbî uygulamaların niteliğini denetleme ve geliştirme amacına yönelik" bir iç denetim olarak algılanabilir (Hakeri, 2019: 72).

4.2. Danıştay'ın Farklı Tarihlerde Tabip Odalarının ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu'nun Kamuda Çalışan Hekimlere Disiplin Cezası Verme Yetkisinin Bulunup Bulunmadığı Konusundaki Farklı Yaklaşımları

Danıştay 8. Dairesi, 2007 yılına kadar verdiği kararlarında kamuda çalışan ve meslek kuruluşuna üye olma mecburiyetleri olmayan hekimlere Tabip Odalarının ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu'nun "disiplin cezası verme yetkisinin olmadığına" yönelik çok sayıda karar vermiştir. Danıştay, kamuda çalışan hekimlerin, kamu görevlerini ifa ederlerken, mevzuata aykırı davranışlarından ötürü soruşturma açmaya ve disiplin cezası vermeye ancak kendi disiplin amirlerinin yetkili olduğunu 2007 yılına kadar sıklıkla vurgulamıştır.

Örnek karar özetlerine bakıldığında bu husus açıkça görülmektedir:

Danıştay 8. Dairesi 25.09.2000 tarihli, E.2000/2537, K.2000/5508 sayılı bir kararında özetle; Tabip Odasına üye olma mecburiyeti olmayan kamuda çalışan hekimler hakkında meslek kuruluşlarının disiplin cezası verme yetkisinin söz konusu olmayacağını, ancak kısmi statüde çalışan hekimlerin kamu kuruluşlarındaki hizmetleri dışında serbest meslek mensubu olarak yaptıkları hizmetlerde, "meslek kusuru" işlemeleri halinde meslek kuruluşunun disiplin cezası verme yetkisi bulunduğunun tartışmasız olduğunu, davacı hekimin kamu görevi ifası sırasında mevzuata aykırı davranışından ötürü soruşturma açmaya ve disiplin cezası vermeye ancak kendi disiplin amirlerinin yetkili olduğunu, Tabip Odasının disiplin cezası alan davacı hekimin görevinin niteliğini değerlendirmeden, ilgili hekimin görevinde kusurlu davrandığından bahisle kendi mevzuatına göre disiplin cezası uygulamasında hukuka uyarlık bulunmadığı, hususlarını vurgulamıştır (Danıştay 8. Dairesi, 2020).

Danıştay 8. Dairesi, 20.03.2002 tarihli, E.2000/4960, K.2002/1659 sayılı diğer bir kararında da özetle; doktor olan davacının, kamu görevinin ifası sırasında mevzuata aykırı davranışından ötürü soruşturma açmaya ve disiplin cezası vermeye ancak kendi disiplin amirlerinin yetkili olduğunu, davalı Oda'nın dava-

cının görevinin niteliğini değerlendirmeden, görevinde kusurlu davrandığından bahisle kendi mevzuatına göre disiplin cezası uygulamasında hukuka uyarlık bulunmadığı, hususunu bir kez daha vurgulamıştır (Danıştay 8. Dairesi, 2002a). Anılan karar aleyhine, 20.05.2002 tarihinde Türk Tabipleri Birliği tarafından "karar düzeltme" yoluna müracaat edilmiş, Türk Tabipleri Birliği'nin karar düzeltme talebi, Danıştay 8. Dairesi tarafından reddedilmiştir (Türk Tabipleri Birliği, 2006: 305).

Keza Danıştay 8. Dairesi 07.10.2002 tarihli, E.2001/4095, K.2002/4554 sayılı bir diğer kararında da özetle; kamu personeli olan davacı hekime Türk Tabipleri Birliğince ceza verilemeyeceğine yönelik bir karar tesis etmiştir (Danıştay 8. Dairesi, 2002b).

Danıştay 8. Dairesi 08.04.2003 tarihli, E.2002/4297, K.2003/1635 sayılı kararında özetle; meslek kuruluşu olan Türk Tabipleri Birliğince davacının görevinin niteliği değerlendirilmeden, doğrudan ilgili hekimin görevinde kusurlu davrandığından bahisle kendisine Birlik mevzuatına göre disiplin cezası uygulanmasında hukuka uyarlık bulunmadığını bir kez daha vurgulamıştır (Danıştay 8. Dairesi, 2003).

Danıştay, zikredildiği üzere; kamuda çalışan ve meslek örgütüne üye olma mecburiyetleri olmayan hekimlere, Tabip Odalarının ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu'nun disiplin cezası verme yetkisinin olmadığı görüşündeyken, 2007 yılından sonra Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 29.11.2007 tarihli, E. 2004/762, K. 2007/2427 sayılı kararıyla bir içtihat değişikliğine gitmiştir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 29.11.2007 tarihli, E. 2004/762, K. 2007/2427 sayılı söz konusu kararında özetle; 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 1. maddesinde; serbest veya resmi görev yapan tabiplerin katıldığı Türk Tabipleri Birliği'nin kuruluş amaçları arasında, "mesleki deontolojiyi korumanın" da yer aldığı, Tıbbî Deontoloji Tüzüğü'nün 2. ve 14. maddeleri gereği, tabip ve diş tabiplerinin; insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermek zorunda oldukları, bu düzenlemeler çerçevesinde; *"disiplin hukuku bakımından meslek mensubu olup, kamu görevlisi statüsünde olanlar ile mesleğini serbest olarak icra eden hekimler arasında kesin bir yetki alanı ayrımının olmadığı",* hekimlik meslek mensubu olup, kamu görevlisi olan hekimlerin

bağlı olduğu kamu tüzel kişiliğine karşı, mesleğini serbest icra eden hekimlerin ise kendi meslek kuruluşuna karşı disiplin hukuku açısından sorumlu olduğu, şeklinde kesin bir sonuca ulaşılmasının mümkün olmadığı, "disiplin hukuku bakımından önemli olanın, disiplin cezasına konu eylemin ağırlıklı olarak hangi görevden kaynaklandığının tespiti" olduğu, buna göre, bir Devlet Hastanesinde doktor olan davacı hekimin eylemi nedeniyle davalı Türk Tabipleri Birliği tarafından soruşturulup sonucuna göre ceza verilmesinin tabii olduğu, ifade edilmektedir (Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 2007b).

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun; 29.11.2007 tarihli anılan kararı gereğince; kamuda çalışan hekimlere, "*hekimlik mesleğinden kaynaklanan eylemleri nedeniyle*" Türk Tabipleri Birliği'ne bağlı yetkili organlar tarafından soruşturma açılıp, disiplin cezası verilebileceği kuşkusuzdur.

Danıştay'ın önceki yıllardaki kararları dikkate alındığında, söz konusu kararın esaslı bir içtihat değişikliğini içerdiği görülmektedir. Ancak mezkûr karar gereği, kamuda çalışan hekimlere, kendi meslek odaları tarafından disiplin cezası tatbik edilirken, kamuda çalışan hekimin disiplin cezasına konu olan eyleminin ağırlıklı olarak hangi görevinden kaynaklandığının tespitinin gerektiği de açıktır. Buna göre kamuda çalışan hekimlerin, hekimlik mesleğinden kaynaklanmayan fiilleri meslek odalarının disiplin cezası verme yetkisinin dışında kalacaktır.

Nitekim Danıştay 10. Dairesi'nin 08.05.2009 tarihli, E.2009/4550, K.2009/3725 sayılı kararında aynen; "*…'Anayasanın 135. maddesinin 2. fıkrasındaki "Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti aranmaz' hükmü ile istisna getirilmiştir.*

Bu istisnai kural, esasen idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde, kamu görevlisinin mesleğe girişi, görevlendirilmesi, yükselmesi ve denetimi konularında belli bir makamın ya da idari merciin yetkili olması zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. Aksi takdirde disiplin cezası vermek suretiyle meslek mensubunun çalıştığı kurum veya kuruluşun düzeninin sağlanması mümkün olmaz.

Bu nedenle, meslek mensubu kimliğinin yanı sıra aynı zamanda kamu görevlisi olanların, yürüttükleri kamu hizmeti ve görevi ile ilgili olan iş ve eylemlerinden dolayı bağlı bulundukları kamu tüzel kişiliğine karşı sorumlu olmaları esastır. Ancak,

yürütülen bu kamu görevinin niteliği ve sınırları dışında kalan, dolayısıyla meslek mensubu kimliğiyle 'mesleki ahlak ve deontoloji kurallarına aykırı iş ve işlemleri' gerçekleştiren meslek mensuplarına, ilgili meslek odasınca disiplin cezası verilebileceği hususunda bir duraksama bulunmamaktadır...." (Danıştay 10. Dairesi, 2009) denilmek suretiyle; Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından, hekimlerin disiplin yönüyle ancak kamu görevlerinin dışında kalan "meslekî ahlak ve deontoloji kurallarına aykırı iş ve işlemleri" nedeniyle cezalandırılmalarının önünün açıldığı görülmektedir.

Danıştay'ın bu yeni yaklaşımı sonucu; kamuda çalışan hekimlerin hekimlik mesleğinden kaynaklanan ve disiplin cezasını gerektiren fiilleri nedeniyle hem meslek örgütleri tarafından hem de kendi disiplin amirleri ve kurulları tarafından ayrı ayrı cezalandırılmaları durumu ortaya çıkmıştır. Çünkü hekimlerin ifa ettikleri "kamu görevi" ile "mesleki etik ilkeler", hekimlerin yürüttükleri "idari görevler hariç" hemen hemen iç içedir. Mesela hekimin hastasına gereken özeni göstermemesi sonucu, ilgili hastanın tedavisinin aksaması ve hastanın mağdur olması hadisesinde, hekimin hem mevcut mevzuat çerçevesinde kendisine verilen kamusal bir görevi yapmaması, hem de deontolojik olarak hastaya karşı dikkat ve özen borcunu yerine getirmemesi fiilleri iç içe geçmiştir.

Kamuda çalışan hekimlerin tam olarak hangi fiillerinin "kamusal veya idari görev kaynaklı", hangi fiillerinin ise "hekimlik mesleğinin deontolojik kuralarının ihlali" sayıldığı hususunun teoride ayrımını yapmak kolay olsa da pratikte kamuda çalışan hekimlerin yürüttüğü görevlerin hemen hemen hepsinde bu iki hususun iç içe geçmiş olduğu dikkate alındığında, söz konusu ayrımı yapmak kolay olmamaktadır.

İdare hukukunun yargı içtihatlarıyla şekillendiği ve Danıştay'ın son yıllarda zikredilen çerçevede yaptığı içtihat değişikliği de dikkate alındığında konunun idari yargı mercilerince verilen kararlarla şekilleneceği açıktır. Bununla birlikte uygulayıcıların, ilgili hekimlerin disiplin cezası açısından değerlendirilmesi gereken fiillerinin ağırlık olarak hangi tarafa daha yakın olduğunu irdelemesi yararlı olabilir. Kamuda çalışan hekimin yürüttüğü kamu görevinin niteliği ve sınırları dışında kalan, dolayısıyla "etik ilkelerin daha fazla ön plana çıktığı" hususlarda; örneğin, "tıbben geçerliliği ispatlanmamış, bilimsel olarak genel kabul görmemiş tedavi yöntemlerine hastaları özendirme" veya "hastalara çıkar sağlama amaçlı

yanıltıcı bilgi verme" gibi hususların hekimlerin meslek örgütleri tarafından da ele alınması doğaldır.

Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu kararlarının değerlendirildiği bir çalışmaya baktığımızda; Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu tarafından hekimlere "bir disiplin cezası olarak" verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezalarının ilgili hekimlere genellikle " *Meslekte özen eksiliği, dikkatsizlik vb. ile eksik ya da yanlış tanı ve tedavide bulunarak hastaya kalıcı zarar vermek*", "*Belirlenmiş kurallar ve tıbbî etik ilkelere aykırı davranmak*" gibi nedenlerle verildiği görülmektedir (Odabaşı, 2018: 52).

28.04.2004 tarihli, 25446 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliğinin ikinci bölümünde geçici olarak meslekten alıkoyma cezası ile oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması cezalarının müstakil birer "disiplin cezası" olarak tanımlandığı dikkate alındığında, Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından kamuda çalışan hekimlere verilen bu cezaların, "meslekî birer disiplin cezası" olduklarına kuşku yoktur.

Diğer taraftan; her ne kadar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinde "meslekten geçici veya sürekli men" müeyyidesi müstakil bir disiplin cezası olarak tanımlanmamışsa da aynı fiilden dolayı kamuda çalışan hekimlerin Sağlık Bakanlığınca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesi çerçevesinde farklı bir disiplin cezası ile tecziye edilmesi, buna ek olarak 663 sayılı KHK'nın 23. maddesi çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bünyesinde teşkil olunan Sağlık Meslekleri Kurulunca ilgili hekimlere "meslekten geçici veya sürekli men" yaptırımı uygulanması ve son olarak Tabip Odalarınca da 28.04.2004 tarihli, 25446 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği'ne göre hekimlere "uyarma, para cezası, geçici olarak meslekten alıkoyma cezası, oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezalarından birisinin, birlikte verilmesi durumu ortaya çıkmıştır.

Disiplin soruşturması süreçlerinde, kamu görevlilerinin uymak durumunda olduğu kuralların ihlali halinde, Ceza Hukuku'nun genel ilkelerinin bazılarından da yararlanılmaktadır (Kaya, 2005:71; Küçük, 2019: 159-287). "Ne bis in idem" ilkesi de bunlardan birisidir.

"Ne bis in idem" ilkesi; aynı nedene dayalı olarak, aynı kişiye iki kere ceza verilemeyeceğini vurgulayan, "suçta ve cezada kanunilik ilkesi, suç ve cezaların geçmişe yürütülememesi ilkesi, masumiyet karinesi, şüpheden sanık yararlanır ilkesi, cezalandırmada şahsilik ve orantılılık ilkesi, belirlilik ilkesi" gibi evrensel hukuk ilkelerindendir (Hukuk Ansiklopedisi, 2022).

Bu doğrultuda; kamuda çalışıp memur rejimine tabi olan hekimlerin, evrensel hukuk ilkelerinden "ne bis in idem" ilkesi gereği, aynı fiilden dolayı, hem Tabip Odalarınca, hem de kendi disiplin amirleri ve kurulları tarafından, disiplin cezasıyla tecziye edilmelerinin hukuken uygun olmayacağına ilişkin (Tahancı, 2022) görüşler bulunmaktadır.

Bir şahsın "değişik iki sıfatı ve konumu" dolayısıyla, aynı fiilden dolayı kendisine iki farklı yaptırım uygulamasının mümkün olduğu, zira idari yaptırımların uygulanmasında, Ceza Hukuku'nun genel ilkelerinden olan "aynı suça iki ceza olmaz" kuralının geçerli olmadığı da savunulmaktadır (Aslan, 2009: 177).

Memurlar açısından 657 sayılı Kanun'un 125. maddesi, "*Özel kanunların disiplin suçları ve cezalarına ilişkin hükümleri saklıdır.*" hükmü, kamuda çalışan ve Kanunla kurulmuş mesleki örgüleri bulunan tabiplerin veya avukatların, disiplin yönünden kendi mesleki örgütleri tarafından da ayrıca cezalandırılmalarının önünü açmaktadır.

Danıştay 5. Dairesi'nin 15.11.1995 tarihli, E.1993/689, K.1995/3549 sayılı kararında vurgulandığı üzere; kesinleşmiş yargı kararları sadece hüküm fıkraları ile değil, aynı zamanda gerekçeleriyle birlikte de bağlayıcı ve yol göstericidir (Danıştay 5. Dairesi, 1995).

Anayasa Mahkemesi'nin 01.04.2010 tarihli, E.2008/114, K.2010/53 sayılı kararında özetle; "ne bis in idem" ilkesiyle anlatılmak istenenin; ceza yaptırımının yanında, memura idarece ayrı bir yaptırım daha uygulanması yasağı olmadığı, işlenen tek fiil nedeniyle idarece ilgili kişiye birden fazla ceza verilemeyeceğini ifade ettiği, disiplin cezasına temel oluşturan eylem ya da davranış şeklinin aynı zamanda ceza hukukuna göre de suç sayılabildiği, bu durumda disiplin cezası yanında, ilgili memura bir de cezai yaptırım uygulanabileceği, bu iki yaptırım türünün *"sebep, sonuç, hukuksal dayanak, amaç ve usul açısından"* birbirlerinden farklı olduğu, ifade olunmuştur (Anayasa Mahkemesi, 2010).

Anayasa Mahkemesi'nin anılan kararı doğrultusunda kamuda çalışan hekimlerin aynı fiil nedeniyle; hem ceza mahkemelerinde mahkûm olup ceza almalarının, hem de disiplin cezasına tabi tutulmalarının "ne bis in idem" ilkesini ihlal etmediği çok açıktır.

Bununla birlikte kamuda çalışan hekimlerin, aynı fiil dolayısıyla, hem mevcut statüleri ve tabi oldukları mevzuat uyarınca disiplin cezalarıyla cezalandırılmaları, hem de meslek örgütleri olan Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından muhtelif disiplin cezalarıyla tecziye edilmeleri "ne bis in idem" ilkesini ihlal etme yönünden nasıl değerlendirilecektir?

Kamuda çalışan hekimler için; aynı fiil nedeniyle Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından "meslek onurunu koruma" açısından verilen disiplin cezaları ile kendi disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından "kamu düzenini sağlama" maksadıyla verilen disiplin cezalarının; farklı mercilerce, farklı gayelerle verildikleri dikkate alındığında, bu durumun "ne bis in idem" ilkesini ihlal etmediği sonucuna ulaşılabilir. Zira; kamuda çalışan hekimlere verilen disiplin cezalarının amacı, bozulan kurum düzeninin yeniden tesisi iken, ilgili hekimlere kendi meslek örgütleri tarafından verilen disiplin cezalarının amacı ise meslekî ve deontolojik yükümlülüklere hekimlerin uymasını sağlamaktır.

4.3. Bazı Kamu Kurumlarının, Tabip Odalarının Kendi Kurumlarında Çalışan Hekimlere Vermiş Olduğu Disiplin Cezalarını Uygulamamaları Hakkında Danıştay'ın Yaklaşımı ve Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar

2007 yılında, kamu görevlisi olan bir hekim hakkında Tabip Odası tarafından verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezasının ilgili idare tarafından uygulanmaması işleminin iptali istemiyle, Türk Tabipleri Birliği tarafından Sağlık Bakanlığı aleyhine idari dava açılmıştır.

Yapılan yargılama sonucunda Ankara 13. İdare Mahkemesi E.2007/951 sayılı kararıyla "Sağlık Bakanlığı lehine" davanın reddine karar vermiştir. Temyiz üzerine Danıştay 8. Dairesi, Ankara 13. İdare Mahkemesi'nin kararını bozmuştur. Ankara 13. İdare Mahkemesi, Danıştay'ın bozma kararına uyarak bu sefer dava konusu işlemin iptaline karar vermiştir. Sağlık Bakanlığı'nın temyiz talebi Danıştay 8. Dairesi tarafından reddedilmiştir. Sağlık Bakanlığı'nın karar düzelt-

me talebi de Danıştay 8. Dairesi'nin E.2011/2497 sayılı kararıyla reddedilmiştir (Türk Tabipleri Birliği, 2012: 962).

Bu çerçevede; kamu kurum ve kuruluşları, kendi bünyelerinde çalışan hekimler hakkında Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından verilen disiplin cezalarını uygulamak durumundadırlar. Ancak, idarelerin kendi çalışanları açısından, Tabip Odaları tarafından verilen disiplin cezalarının "ilgili hekimin kamusal görevinden mi, yoksa mesleki ve deontolojik yükümlülüklerinden mi kaynaklandığı" konusunda değerlendirme yapmalarını engelleyen bir husus bulunmamaktadır. Bu durumun yeni idari dava süreçlerine konu olacağı açıktır.

Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından kamuda çalışan hekimlere bir disiplin cezası olarak verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezası ile "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezalarına kamu kurum ve kuruluşlarınca iştirak edilmediği takdirde hali hazırda konunun idari yargı mercilerince çözüme kavuşturulmasından başka bir seçenek bulunmamaktadır.

Diğer taraftan Tabip Odaları tarafından kamuda çalışan hekimlere bir disiplin cezası olarak verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezası ile "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezaları, görev yapılacak yer ve kadro açısından çeşitli uygulama sorunlarını da beraberinde getirmektedir.

Sağlık Bakanlığında, 663 sayılı KHK'nın 42. maddesi çerçevesinde sözleşmeli idareci olarak belli bir yerde, belli bir görevde ve belli bir süreyle görev yapması öngörülmüş bir personele veya 4924 sayılı kanuna tabi olup belli bir hizmet bölgesinde görev yapma zorunluluğu olan bir personele, ilgili meslek örgütleri tarafından verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezası ile "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezalarının uygulanması, memurların statüsü ve görev yerleri açısından da çeşitli sorunlar yaratmaktadır. Ülkemizin bazı yerlerinde, görece olarak uzman sayısının az olduğu perinatoloji, romatoloji, girişimsel radyoloji, el cerrahisi, onkoloji vs. gibi tıp branşlarında, kamuda uzman hekim sıkıntısı bulunmaktadır. Bu sebeple, bazı yerlerde tek hekim tarafından bu hizmetlerin verilmesi durumu ortaya çıkmaktadır. Kendi meslek örgütleri tarafından kamuda çalışan söz konusu hekimlere "geçici olarak meslekten alıkoyma" veya "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezalarının uygulanması durumunda, bu

husus hem kamuda verilen hizmetin sürekliliği, hem de kadro yönüyle cezanın uygulanması açısından sıkıntı yaratmaktadır.

Kamuda çalışan hekimlerin tabi oldukları atama ve yer değiştirme mevzuatı çerçevesinde Tabip Odaları tarafından kamuda çalışan hekimlere verilen "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" yaptırımının bazen "fiilen uygulanabilirliği" de tartışma konusu olmaktadır. Mesela bir üniversitede veya Adli Tıp Kurumu'nun herhangi bir biriminde görev yapan bir hekime ilgili meslek örgütü tarafından "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezası verilmesi durumunda, söz konusu oda bölgesinden farklı bir yerde ilgili hekimin çalıştırılabileceği bir birim yoksa, ilgili hekime bu disiplin cezası fiilen nasıl uygulanacaktır?

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinde; bir memura kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilmişse, ilgili memurun gelebileceği son memuriyet derecesi ve kademesinde bulunması durumunda, bu memur hakkında işlem tesis edilmesi mümkün olamayacağı için, ortaya çıkan fiili imkânsızlık nedeniyle söz konusu cezanın memurun brüt aylığından 1/4-1/2 kesinti yapılarak ilgili memura uygulanması uygun görülmüştür. Bu hususa ilave olarak; TCK kapsamında ceza mahkemeleri tarafından verilen bazı hapis cezalarının, şartların uygun olması halinde "adlî para cezası şeklinde" ilgililere uygulanması da mümkün bulunmaktadır.

Anılan uygulama örnekleri çerçevesinde; kamuda çalışan hekimlere kendi meslek örgütleri tarafından verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" ve "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezalarının, kamuda çalışan hekimlerin tabi olduğu atama ve yer değiştirme mevzuatı açısından yarattığı sıkıntılar dikkate alınarak "yasal olarak" yeniden gözden geçirilip, Tabip Odaları tarafından kamuda çalışan hekimlere verilen söz konusu disiplin cezalarının yerine getirilmesinin, hekimlerin ilgili fiillerinin ağırlık derecesine göre kademeli olarak "para cezası" şeklinde kamuda çalışan hekimlere uygulanması hususunda yeni bir yasal düzenleme yapılmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 49. maddesinde de ister memur olsun, isterse serbest hekim olsun Yüksek Haysiyet Divanı kararı ile "geçici olarak sanat icrasından menedilen" üyelerin, hiçbir suretle sanatlarını icra edemeyecekleri ve "hasta kabul ettikleri yerlerin de kapatılacağı", ancak "sanat icrasından meni müddetince" memur üyelerin "memuriyetleriyle ilgili vazifelerine

halel gelmeyeceği" belirtilmiştir. Bu kapsamda kamuda çalışan hekimlere Tabip Odaları tarafından bir disiplin cezası olarak verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezasında, ilgili hekimin hasta kabul ettiği kamu kurumunun ilgili mahallinin fiilen kapatılması nasıl mümkün olacaktır? 6023 sayılı Kanun'un 49. maddesinin yeniden ele alınarak kamuda çalışan hekimlere verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezasında, ilgili hekimlerin "hasta kabul ettikleri yerlerin de kapatılacağı" yönündeki hükmün, kamuda çalışan hekimler için uygulanmayacağına yönelik yeni bir düzenleme yapılmasının da yerinde olacağı düşünülmektedir.

5. SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK MESLEKLERİ KURULUNUN HEKİMLERE MESLEKTEN MEN YAPTIRIMI UYGULAMASININ YASAL DAYANAĞI

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda "meslekten geçici veya sürekli men" yaptırımı bir "disiplin cezası" olarak tanımlanmamıştır.

Hekimlerin, mesleki yeterlilikleri ve meslekten geçici veya sürekli olarak men edilmeleri konusunda Sağlık Bakanlığı Sağlık Meslekleri Kurulu'nun yetkisi, "müstakil bir idari yaptırım olarak" 663 sayılı KHK'nın 23/6-e maddesine dayanmaktadır.

663 sayılı KHK'nın 23/12. maddesi çerçevesinde, uygulamada kamuda çalışan hekimlerin meslekten geçici olarak men edilmeleri durumunda, söz konusu hekimler meslekten geçici olarak men cezası müddetince, "aylıksız izinli" sayılmakta veya talepleri hâlinde aynı süreyle "mesleğiyle ilişkisi bulunmayan başka bir kadroya" atanmaktadırlar.

Sözleşmeli olan hekimlerin de sözleşmeleri, meslekten geçici olarak men cezası süresince ücretsiz olarak askıya alınmaktadır. Meslekten sürekli olarak men edilen Devlet memurlarının istekleri hâlinde, meslekleriyle ilişkisi bulunmayan kadrolara atamaları yapılmakta, aksi halde kamudaki görevleri sona ermektedir.

Meslekten sürekli olarak men edilmesine karar verilen sözleşmeli hekimlerin ise sözleşmeleri sona ermektedir.

Sağlık Bakanlığı Sağlık Meslekleri Kurulu'nun, gerek kamuda çalışan ve gerekse özel sektörde çalışan hekimlere 663 sayılı KHK'nın 23/6-e maddesine

istinaden "meslekten geçici veya sürekli men" yaptırımı uygulama yetkisi bulunmaktadır. 663 sayılı KHK'nın 23/11. maddesinde aynen; *"Kanunla kurulmuş meslek odalarının ve birliklerinin kuruluş kanunlarındaki disiplin hükümleri saklıdır. Ancak fiilin her iki kanuna göre de müeyyide gerektirmesi hâlinde bu Kanun hükümleri uygulanır."* denmek suretiyle Sağlık Bakanlığı Sağlık Meslekleri Kurulu'nun bu müeyyidelerin ilgili hekimlere uygulaması hususunda, Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyine göre öncelikli konumda olduğu anlaşılmaktadır.

6. TCK KAPSAMINDA HEKİMLERE MESLEKTEN MEN CEZASI VERİLMESİ

Mahkemeler tarafından yapılan ceza yargılamaları neticesi; hekimler hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 85/1. maddesi uyarınca "hekimlik mesleğini yapmaktan yasaklanma" kararı da verilebilmektedir. Bu uygulama "bir disiplin cezası" olmayıp, Türk Ceza Kanunu'nda öngörülmüş müstakil bir cezadır.

İdari yaptırımlarda amaç; kişiye görev ve yetkilerinin hatırlatılmasıyken, cezai yaptırımlarda caydırma ve kişiye bir bedel ödetme amacı ön plana çıkar (Oğurlu, 2001: 38).

Haklarında; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 85/1. maddesi gereği "hekimlik mesleğini yapmaktan yasaklanma" kararı verilen hekimler, hem yargı mercileri tarafından doğrudan, hem de ilgili kararın kesinleşmesinden sonra Sağlık Bakanlığı'nın ilgili hukuk birimlerince, Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gereği yapılmak üzere bildirilmektedir.

Bu bildirim neticesinde hekimlerin durumu, Sağlık Bakanlığı Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi "diploma ve uzmanlık belgesi tescil işlemleri ekranına" işlenmekte ve yapılan işlem Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından tüm Bakanlık teşkilatına ve ilgili birimlere duyurulmaktadır.

Uygulamada örneğine pek rastlanmasa da bir hekimin aynı fiilden dolayı, Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından disiplin yönünden "geçici olarak meslekten alıkoyma" disiplin cezasıyla tecziye edilmesi, idari yönden hakkında yapılmış bir disiplin soruşturmasına istinaden Sağlık Bakanlı-

ğı Sağlık Meslekleri Kurulunca "meslekten geçici veya sürekli men" yaptırımıyla karşılaşması ve Türk Ceza Kanunu'nun 85. maddesi çerçevesinde de ilgili ceza mahkemesi tarafından "hekimlik mesleğini yapmaktan yasaklanma" cezasıyla tecziye edilmesi, "bu cezaların farklı amaçlarla ve farklı mevzuata göre verilmeleri nedeniyle" mümkün bulunmaktadır.

SONUÇ:

Danıştay 8. Dairesi, 2007 yılına kadar kamuda çalışan ve meslek kuruluşuna üye olma mecburiyetleri olmayan hekimlere Tabip Odalarının ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu'nun "disiplin cezası verme yetkisinin olmadığına" yönelik çok sayıda karar vermiştir. Danıştay, kamuda çalışan hekimlerin, kamu görevlerini ifa ederlerken, mevzuata aykırı davranışlarından ötürü soruşturma açmaya ve disiplin cezası vermeye ancak kendi disiplin amirlerinin yetkili olduğunu 2007 yılına kadar sıklıkla vurgulamıştır. 2007 yılından sonra Danıştay, İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 29.11.2007 tarihli, E. 2004/762, K. 2007/2427 sayılı kararıyla içtihat değişikliğine gitmiştir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 29.11.2007 tarihli, E. 2004/762, K. 2007/2427 sayılı kararında özetle; hekimlik meslek mensubu olup, kamu görevlisi olan hekimlerin bağlı olduğu kamu tüzel kişiliğine karşı, mesleğini serbest icra eden hekimlerin ise kendi meslek kuruluşuna karşı disiplin hukuku açısından sorumlu olduğu, şeklinde kesin bir sonuca ulaşılmasının mümkün olmadığı, "disiplin hukuku bakımından önemli olanın, disiplin cezasına konu eylemin ağırlıklı olarak hangi görevden kaynaklandığının tespiti" olduğu, buna göre, bir Devlet Hastanesinde doktor olan davacı hekimin eylemi nedeniyle davalı Türk Tabipleri Birliği tarafından soruşturulup sonucuna göre ceza verilmesinin tabii olduğu, ifade edilmektedir.

Kamuda çalışan hekimlerin "konusu disiplin suçu oluşturan eylemlerinde", ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kendi disiplin yönetmeliklerinde yazan disiplin hükümlerinin, kendi disiplin amirleri veya kurulları tarafından ilgili hekimlere tatbik edilmesi genel uygulamadır. Ancak, Danıştay'ın değişen içtihadına göre Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından, kamuda çalışan hekimlere disiplin cezası verilmesinin önü açılmıştır. Danıştay'ın yeni yaklaşımı sonucu; kamuda çalışan hekimlerin hekimlik mesleğinden kaynaklanan ve disip-

lin cezasını gerektiren fiilleri nedeniyle hem meslek örgütleri tarafından, hem de kendi disiplin amirleri ve kurulları tarafından ayrı ayrı cezalandırılmaları durumu ortaya çıkmıştır.

Danıştay'ın önceki yıllardaki kararları dikkate alındığında, 29.11.2007 tarihinde verilen E. 2004/762, K. 2007/2427 sayılı söz konusu kararın esaslı bir içtihat değişikliğini içerdiği görülmektedir. Ancak mezkûr karar gereği, kamuda çalışan hekimlere, kendi meslek odaları tarafından disiplin cezası tatbik edilirken, kamuda çalışan hekimin disiplin cezasına konu olan eyleminin ağırlıklı olarak hangi görevinden kaynaklandığının tespitinin gerektiği de açıktır.

Kamu kurumlarının, Tabip Odaları tarafından kendi bünyelerinde çalışan hekimlere verilen disiplin cezalarının "ilgili hekimin kamusal görevinden mi, yoksa mesleki ve deontolojik yükümlülüklerinden mi kaynaklandığı" konusunda değerlendirme yapmalarını engelleyen bir husus bulunmamaktadır. Bu durumun yeni idari dava süreçlerine konu olacağı açıktır. Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından kamuda çalışan hekimlere bir disiplin cezası olarak verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezası ile "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezalarına kamu kurum ve kuruluşlarınca iştirak edilmediği takdirde hali hazırda konunun idari yargı mercilerince çözüme kavuşturulmasından başka bir seçenek bulunmamaktadır.

Hekimlerin ifa ettikleri "kamu görevi" ile "mesleki etik ilkeler", hekimlerin yürüttükleri "idari görevler hariç" hemen hemen iç içedir. Mesela hekimin hastasına gereken özeni göstermemesi sonucu, ilgili hastanın tedavisinin aksaması ve hastanın mağdur olması hadisesinde, hekimin hem mevcut mevzuat çerçevesinde kendisine verilen kamusal bir görevi yapmaması, hem de deontolojik olarak hastaya karşı dikkat ve özen borcunu yerine getirmemesi fiilleri iç içe geçmiştir. Kamuda çalışan hekimin yürüttüğü kamu görevinin niteliği ve sınırları dışında kalan, dolayısıyla "etik ilkelerin daha fazla ön plana çıktığı" hususlarda; örneğin, "tıbben geçerliliği ispatlanmamış, bilimsel olarak genel kabul görmemiş tedavi yöntemlerine hastaları özendirme" veya "hastalara çıkar sağlama amaçlı yanıltıcı bilgi verme" gibi hususların, hekimlerin meslek örgütleri tarafından da ele alınması doğaldır.

Anayasanın 135. maddesinde kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile üst kuruluşlarının; "belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçları-

nı karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla" kanunla kurulan kamu tüzel kişilikleri olduğu ifade olunmuş, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde aslî ve sürekli görevlerde çalışanların söz konusu meslek kuruluşlarına girme mecburiyetinin aranmayacağı da belirtilmiştir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, Anayasanın 135. maddesi gereği; mensuplarının meslek disiplinini ve ahlakını korumakla görevli kılınmalarından dolayı, kendi meslek mensuplarının "meslek düzenine aykırı davranışlarına" disiplin cezası vermeye yetkilidirler.

Disiplin soruşturması süreçlerinde, kamu görevlilerinin uymak durumunda olduğu kuralların ihlali halinde, Ceza Hukuku'nun genel ilkelerinin bazılarından da yararlanılmaktadır. "Ne bis in idem" ilkesi de bunlardan birisidir. "Ne bis in idem" ilkesi; aynı nedene dayalı olarak, aynı kişiye iki kere ceza verilemeyeceğini vurgulayan, "suçta ve cezada kanunilik ilkesi, suç ve cezaların geçmişe yürütülememesi ilkesi, masumiyet karinesi, şüpheden sanık yararlanır ilkesi, cezalandırmada şahsilik ve orantılılık ilkesi, belirlilik ilkesi" gibi evrensel hukuk ilkelerindendir.

Memurlar açısından 657 sayılı Kanun'un 125. maddesi, "Özel kanunların disiplin suçları ve cezalarına ilişkin hükümleri saklıdır." hükmü, kamuda çalışan ve Kanunla kurulmuş mesleki örgüleri bulunan tabiplerin veya avukatların, disiplin yönünden kendi mesleki örgütleri tarafından da ayrıca cezalandırılmalarının önünü açmaktadır. Kamuda çalışan hekimler için; aynı fiil nedeniyle Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından "meslek onurunu koruma" açısından verilen disiplin cezaları ile kendi disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından "kamu düzenini sağlama" maksadıyla verilen disiplin cezalarının; farklı mercilerce, farklı gayelerle verildikleri dikkate alındığında, bu durumun "ne bis in idem" ilkesini ihlal etmediği sonucuna ulaşılabilir. Zira; kamuda çalışan hekimlere verilen disiplin cezalarının amacı, bozulan kurum düzeninin yeniden tesisi iken, ilgili hekimlere kendi meslek örgütleri tarafından verilen disiplin cezalarının amacı ise meslekî ve deontolojik yükümlülüklere hekimlerin uymasını sağlamaktır.

Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği'nin 5. maddesinde "geçici olarak meslekten alıkoyma" yaptırımı, müstakil bir disiplin cezası olarak öngörülmüşken, kamuda çalışan hekimler için 663 sayılı KHK'nın 23/6-e maddesine göre "meslekten geçici veya sürekli men" yaptırımı bir disiplin cezası olarak öngörülmeyip, ayrı bir idari yaptırım olarak düzenlenmiştir.

Sağlık Bakanlığı Sağlık Meslekleri Kurulu'nun, gerek kamuda çalışan ve gerekse özel sektörde çalışan hekimlere 663 sayılı KHK'nın 23/6-e maddesine istinaden "meslekten geçici veya sürekli men" yaptırımı uygulama yetkisi bulunmaktadır. 663 sayılı KHK'nın 23/11. maddesinde aynen; "Kanunla kurulmuş meslek odalarının ve birliklerinin kuruluş kanunlarındaki disiplin hükümleri saklıdır. Ancak fiilin her iki kanuna göre de müeyyide gerektirmesi hâlinde bu Kanun hükümleri uygulanır." denmek suretiyle Sağlık Bakanlığı Sağlık Meslekleri Kurulu'nun bu müeyyidelerin ilgili hekimlere uygulaması hususunda, Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyine göre öncelikli konumda olduğu anlaşılmaktadır.

Uygulamada örneğine pek rastlanmasa da bir hekimin aynı fiilden dolayı, Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından disiplin yönünden "geçici olarak meslekten alıkoyma" disiplin cezasıyla tecziye edilmesi, idari yönden hakkında yapılmış bir disiplin soruşturmasına istinaden Sağlık Bakanlığı Sağlık Meslekleri Kurulunca "meslekten geçici veya sürekli men" yaptırımıyla karşılaşması ve Türk Ceza Kanunu'nun 85. maddesi çerçevesinde de ilgili ceza mahkemesi tarafından "hekimlik mesleğini yapmaktan yasaklanma" cezasıyla tecziye edilmesi, "bu cezaların farklı amaçlarla ve farklı mevzuata göre verilmeleri nedeniyle" mümkün bulunmaktadır.

Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliği Onur Kurulu tarafından kamuda çalışan hekimlere bir disiplin cezası olarak verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezası ile "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezaları görev yapılacak yer ve kadro açısından çeşitli uygulama sorunlarını da beraberinde getirmektedir.

Sağlık Bakanlığında, 663 sayılı KHK'nın 42. maddesi çerçevesinde sözleşmeli idareci olarak belli bir yerde, belli bir görevde ve belli bir süreyle görev yapması öngörülmüş bir personele veya 4924 sayılı kanuna tabi olup belli bir hizmet bölgesinde görev yapma zorunluluğu olan bir personele, ilgili meslek örgütleri tarafından verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezası ile "oda bölgesinde

çalışmanın yasaklanması" cezalarının uygulanması, memurların statüsü ve görev yerleri açısından da çeşitli sorunlar yaratmaktadır. Ülkemizin bazı yerlerinde, görece olarak uzman sayısının az olduğu perinatoloji, romatoloji, girişimsel radyoloji, el cerrahisi, onkoloji vs. gibi tıp branşlarında, kamuda uzman hekim sıkıntısı bulunmaktadır. Bu sebeple, bazı yerlerde tek hekim tarafından bu hizmetlerin verilmesi durumu ortaya çıkmaktadır. Kendi meslek örgütleri tarafından kamuda çalışan söz konusu hekimlere "geçici olarak meslekten alıkoyma" veya "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezalarının uygulanması durumunda, bu husus hem kamuda verilen hizmetin sürekliliği, hem de kadro yönüyle cezanın uygulanması açısından sıkıntı yaratmaktadır.

Kamuda çalışan hekimlerin tabi oldukları atama ve yer değiştirme mevzuatı çerçevesinde Tabip Odaları tarafından kamuda çalışan hekimlere verilen "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" yaptırımının bazen "fiilen uygulanabilirliği" de tartışma konusu olmaktadır. Mesela bir üniversitede veya Adli Tıp Kurumu'nun herhangi bir biriminde görev yapan bir hekime ilgili meslek örgütü tarafından "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezası verilmesi durumunda, söz konusu oda bölgesinden farklı bir yerde ilgili hekimin çalıştırılabileceği bir birim yoksa, ilgili hekime bu disiplin cezası fiilen nasıl uygulanacaktır?

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinde; bir memura kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilmişse, ilgili memurun gelebileceği son memuriyet derecesi ve kademesinde bulunması durumunda, bu memur hakkında işlem tesis edilmesi mümkün olamayacağı için, ortaya çıkan fiili imkânsızlık nedeniyle söz konusu cezanın memurun brüt aylığından 1/4-1/2 kesinti yapılarak ilgili memura uygulanması uygun görülmüştür. Bu hususa ilave olarak; TCK kapsamında ceza mahkemeleri tarafından verilen bazı hapis cezalarının, şartların uygun olması halinde "adlî para cezası şeklinde" ilgililere uygulanması da mümkün bulunmaktadır.

Anılan uygulama örnekleri çerçevesinde; kamuda çalışan hekimlere kendi meslek örgütleri tarafından verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" ve "oda bölgesinde çalışmanın yasaklanması" cezalarının, kamuda çalışan hekimlerin tabi olduğu atama ve yer değiştirme mevzuatı açısından yarattığı sıkıntılar dikkate alınarak "yasal olarak" yeniden gözden geçirilip, Tabip Odaları tarafından kamuda çalışan hekimlere verilen söz konusu disiplin cezalarının yerine getirilmesinin,

hekimlerin ilgili fiillerinin ağırlık derecesine göre kademeli olarak "para cezası" şeklinde kamuda çalışan hekimlere uygulanması hususunda yeni bir yasal düzenleme yapılmasının, daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 49. maddesinde de ister memur olsun, isterse serbest hekim olsun Yüksek Haysiyet Divanı kararı ile "geçici olarak sanat icrasından menedilen" üyelerin, hiçbir suretle sanatlarını icra edemeyecekleri ve "hasta kabul ettikleri yerlerin de kapatılacağı", ancak "sanat icrasından meni müddetince" memur üyelerin "memuriyetleriyle ilgili vazifelerine halel gelmeyeceği" belirtilmiştir. Bu kapsamda kamuda çalışan hekimlere Tabip Odaları tarafından bir disiplin cezası olarak verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezasında, ilgili hekimin hasta kabul ettiği kamu kurumunun ilgili mahallinin fiilen kapatılması nasıl mümkün olacaktır? 6023 sayılı Kanun'un 49. maddesinin yeniden ele alınarak kamuda çalışan hekimlere verilen "geçici olarak meslekten alıkoyma" cezasında, ilgili hekimlerin "hasta kabul ettikleri yerlerin de kapatılacağı" yönündeki hükmün, kamuda çalışan hekimler için uygulanmayacağına yönelik yeni bir düzenleme yapılmasının da yerinde olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

ANAYASA MAHKEMESİ (1991). T: 04.04.1991, E.1990/12, K.1991/7, **Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi**, Sayı: 27/1, ss. 239-240.

ANAYASA MAHKEMESİ (1996). T: 23.10.1996, E.1996/48, K.1996/41, **Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi**, Sayı: 33/1, ss. 181-182.

ANAYASA MAHKEMESİ (2010). T: 01.04.2010. E.2008/114, K.2010/53. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/07/20100706-3.htm (Erişim Tarihi: 03.01.2022).

ASLAN, M. Yasin (2019). "İdari Yaptırımlar", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:85, ss. 173-188.

BOZ, Selman Sacit (2017). "Memur Disiplin Hukukuna Hâkim Olan İlkeler", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:25, Sayı:2, ss.15-41.

DALKILIÇ, Evren Evrim (2016). **"**Kamu Avukatlarının Türk İdare Hukuku Açısından Dikkate Alınması Gereken Sorunları", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:124, ss. 305-322.

DANIŞTAY 5. DAİRESİ (1995). T: 15.11.1995, E.1993/689, K.1995/3549. https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-1993-689-k-1995-3549-t-15-11-1995. (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY 8. DAİRESİ (2000). T: 25.09.2000, E.2000/2537, K.2000/5508, https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=17749500&arananKelime=8.%20Daire (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY 8. DAİRESİ (2002a). T: 20.03.2002, E.2000/4960, K.2002/1659, https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=17749500&arananKelime=8.%20Daire (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY 8. DAİRESİ (2002b). T: 07.10.2002, E.2001/4095, K.2002/4554, https://www.hukukturk.com/danistay-kararlari?EsasNo1=2001&EsasNo2=4095&Merci=4561 (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY 8. DAİRESİ (2003). T: 08.04.2003, E.2002/4297, K. 2003/1635. https://www.hukukturk.com/danistay-kararlari?EsasNo1=2002&EsasNo2=4297&Merci=4561 (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY 10. DAİRESİ (1998). T: 05.04.1988, E.1987/487, K.1988/576, **Danıştay Dergisi**, Sayı:1989/72-73, ss. 657-660.

DANIŞTAY 10. DAİRESİ (2009). T: 08.05.2009, E.2009/4550, K.2009/3725, https://kararara ma.danistay.gov.tr/getDokuman?id=18391700&arananKelime=10.%20Daire (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY 12. DAİRESİ (2005). T: 18.11.2005, E.2002/2424, K.2005/4113. https://kararara ma.danistay.gov.tr/getDokuman?id=17302100&arananKelime=12.%20Daire (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY 12. DAİRESİ (2011). T: 23.03.2011, E.2008/857, K.2011/1319, https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2008-857-k-2011-1319-t-23-3-2011 (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY 12. DAİRESİ (2016). T: 02.02.2016, E.2012/9082, K.2016/408, https://kararara ma.danistay.gov.tr/getDokuman?id=183282900&arananKelime=12.%20Daire (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU (2007a). T: 29.11.2007, E.2004/611, K.2007/2412, **Danıştay Dergisi**, Yıl: 2008-38, Sayı:118, ss. 57-59.

DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU (2007b). T:29.11.2007, E.2004/762, K.2007/2427, https://www.kararara.com/danistay/iddk/danistay7802.htm (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU (2010). T: 11.03.2010, E.2006/2042, K.2010/448, https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2006-2042-k-2010-448-t-11-03-2010 (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU (2020). T: 26.10.2020, E. 2019/1679, K.2020/178. https://kararara ma.danistay.gov.tr/getDokuman?id=640029400&arananKelime=%C4%B0dare%20Dava%20Daireleri%20Kurulu (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

ERSOY, Yüksel (2004). "Tıbbî Hatanın Hukukî ve Cezaî Sonuçları", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 53, ss. 161-190.

ERSOY, Verda ve Mustafa Güler (2006). **Disiplin Soruşturması ve Kovuşturmasında Yöntem**, Türk Tabipleri Birliği Yayını, Ankara.

GÜNDAY, Metin (2015). İdare Hukuku, İmaj Yayınevi, 10. Baskı, Ankara.

HUKUK ANSİKLOPEDİSİ (2022). "**Hukuk Ansiklopedisi**" https://hukukbook.com/non-bis-in-idem, (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

HAKERİ, Hakan (2019). **Tıp Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, 16. Baskı, Ankara.

KAYA, Cemil (Haziran 2005). "Memur Disiplin Suç ve Cezalarına ve Disiplin Soruşturmasına Hâkim Olan Temel İlkeler". **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt: 38, Sayı: 2, ss. 61-87.

KÜÇÜK, Çolpan Mücahit (2019). **657 sayılı Kanun Kapsamında Disiplin Cezaları ve Ceza Hukuku ile Ceza Muhakemesi Hukuku Genel İlkelerinin Disiplin Hukukunda Uygulanabilirliği**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ODABAŞI, Orhan (2018). "TTB Yüksek Onur Kurulu 2008-2010 ve 2010-2012 Dönemi Kararları Üzerinden Değerlendirme" **Sürekli Tıp E**ğitimi Dergisi, Cilt 27, Sayı 1, ss. 45-55.

MUĞLA TABİP ODASI (2013). **Muğla Tabip Odası Hekim Rehberi**, https://www.muglatabip.org.tr/wpcontent/uploads/documents/28531_HEK%C4%B0M%20EL%20REHBER%C4%B0.pdf (Erişim Tarihi: 03.01.2022)

OĞURLU, Yücel (2001). İdari Yaptırımlar Karşısında Yargısal Korunma, 2. Baskı. Seçkin Yayıncılık, Ankara.

ÖGET, Mehmet (2020). **Tıbbi Uygulama Hatalarına İlişkin Tam Yargı Davalarında Zamanaşımı**, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

PINAR, İbrahim ve Ömer Çalışkan (2013). **Açıklamalı İçtihatlı Disiplin Suç ve Cezaları Disiplin Soruşturması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

TAHANCI, Fatih (2022). **"Doktorlar Hakkında Disiplin Soruşturması, Cezası, İtirazı, İptal Davası, TTB."** https://www.tahanci.av.tr/doktorlar-hakkinda-disiplin-sorusturmasi-cezasi-itiraz-iptal-davasi-ttb-ankara-avukat (Erişim Tarihi: 03.01.2022).

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ (2006). **Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Çalışma Raporu 2002-2006 Belgeler**, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Yayını, Ankara.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ (2012). **Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Çalışma Raporu 2010-2012**, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Yayını, Ankara.

SAĞLIK BAKANLIĞI (2015). **Denetim Hizmetleri Başkanlığı İnceleme Soruşturma Rehberi**, Sağlık Bakanlığı Denetim Hizmetleri Başkanlığı Yayınları, Ankara.

YILMAZ, E. Neval (2019). **Karşılaştırmalı Hukukta Tıbbî Malpraktis ve Arabuluculuk Uygulamaları**, Yetkin Yayınları, Ankara.

YILMAZ, Ejder (2008). "Kamuda Çalışan Avukatlar", **Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 57, Sayı:3, ss. 733-751.

ZOR, Burç Volkan (2021). "Disiplin Hukukunda Uygulanan İdari Usul İlkeleri", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:155, ss. 331-337.